

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Tredje Afdeling)

25. januar 2018*

»Præjudiciel forelæggelse – område med frihed, sikkerhed og retfærdighed – forordning (EF) nr. 44/2001 – artikel 15 og 16 – retternes kompetence i sager om forbrugeraftaler – begrebet »forbruger« – overdragelse mellem forbrugere af krav mod den samme erhvervsdrivende«

I sag C-498/16,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Oberster Gerichtshof (øverste domstol, Østrig) ved afgørelse af 20. juli 2016, indgået til Domstolen den 19. september 2016, i sagen

Maximilian Schrems

mod

Facebook Ireland Limited,

har

DOMSTOLEN (Tredje Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, L. Bay Larsen, og dommerne J. Malenovský, M. Safjan (refererende dommer), D. Šváby og M. Vilaras,

generaladvokat: M. Bobek,

justitssekretær: fuldmægtig M. Aleksejev,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 19. juli 2017,

efter at der er afgivet indlæg af:

- Maximilian Schrems ved Rechtsanwälte W. Proksch og H. Hofmann,
- Facebook Ireland Limited ved Rechtsanwälte N. Pitkowitz, M. Foerster og K. Struckmann,
- den østrigske regering ved G. Eberhard og G. Kunnert, som befuldmægtigede,
- den tyske regering ved T. Henze, R. Kanitz og M. Hellmann, som befuldmægtigede,
- den portugisiske regering ved M. Figueiredo, L. Inez Fernandes og S. Duarte Afonso, som befuldmægtigede,

* Processprog: tysk.

– Europa-Kommissionen ved M. Wilderspin og M. Heller, som befuldmægtigede,
og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 14. november 2017,
afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 15 og 16 i Rådets forordning (EF) nr. 44/2001 af 22. december 2000 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (EFT 2001, L 12, s. 1).
- 2 Anmodningen er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem Maximilian Schrems, som har bopæl i Østrig, og Facebook Ireland Limited, som har hjemsted i Irland, vedrørende påstande om anerkendelse, forbud, oplysning, regnskabsaflæggelse og betaling af et beløb på 4 000 EUR vedrørende de private Facebook-konti for såvel Maximilian Schrems som for syv andre personer, som har overdraget deres rettigheder vedrørende disse konti til ham.

Retsforskrifter

Forordning nr. 44/2001

- 3 Følgende fremgår af 8., 11. og 13. betragtning til forordning nr. 44/2001:
  - »(8) Sager, der er omfattet af denne forordning, skal have en tilknytning til de medlemsstaters områder, der er bundet af denne forordning. De fælles regler for retternes kompetence bør derfor principielt anvendes, når sagsøgte har bopæl på en af disse medlemsstaters område.

[...]

  - (11) Kompetencereglerne bør frembyde en høj grad af forudsigelighed og være baseret på sagsøgtes bopæl som det principielle kriterium, og dette kompetencekriterium bør altid kunne gøres gældende, undtagen i enkelte velafgrænsede tilfælde, hvor det på grund af sagens genstand eller af hensyn til parternes aftalefrihed er berettiget at lægge et andet tilknytningsmoment til grund. For at gøre de fælles regler mere gennemsigtige og undgå kompetencekonflikter bør juridiske personers bopæl defineres selvstændigt.

[...]

  - (13) For forsikringsaftaler, forbrugeraftaler og arbejdsaftaler er det ønskeligt at beskytte den svage part ved hjælp af kompetenceregler, der er gunstigere for denne parts interesser end de almindelige kompetenceregler.«
- 4 Forordningens artikel 2 bestemmer:
  - »1. Med forbehold af bestemmelserne i denne forordning skal personer, der har bopæl på en medlemsstats område, uanset deres nationalitet, sagsøges ved retterne i denne medlemsstat.
  2. Personer, som ikke er statsborgere i den medlemsstat, på hvis område de har bopæl, er undergivet de kompetenceregler, der gælder for landets egne statsborgere.«

5 Afdeling 4 i kapitel II i forordning nr. 44/2001, der har overskriften »Kompetence i sager om forbrugeraftaler«, indeholder artikel 15-17.

6 Forordningens artikel 15 bestemmer:

»1. I sager om aftaler indgået af en person (forbrugeren) med henblik på brug, der må anses at ligge uden for hans erhvervsmæssige virksomhed, afgøres kompetencen efter denne afdeling, jf. dog artikel 4 og artikel 5, nr. 5):

- a) når sagen vedrører køb af løsørestande, hvor købesummen skal betales i rater
- b) når sagen vedrører lån, der skal tilbagebetales i rater, eller andre kreditdispositioner, som er bestemt til finansiering af køb af sådanne genstande
- c) i alle andre tilfælde, når aftalen er indgået med en person, der udøver erhvervsmæssig virksomhed i den medlemsstat, på hvis område forbrugeren har bopæl, eller på en hvilken som helst måde retter sådan virksomhed mod denne medlemsstat eller mod flere stater inklusive denne medlemsstat, og aftalen er omfattet af den pågældende virksomhed.

2. Har forbrugeren medkontrahent ikke bopæl på en medlemsstats område, men er indehaver af en filial, et agentur eller en lignende virksomhed i en medlemsstat, anses han i sager vedrørende driften af en sådan virksomhed som havende bopæl på denne medlemsstats område.

3. Denne afdeling finder ikke anvendelse på transportaftaler, bortset fra aftaler, hvorved der for en samlet pris ydes en kombination af rejse og ophold.«

7 Forordningens artikel 16 bestemmer:

»1. Sager, som en forbruger agter at rejse mod sin medkontrahent, kan anlægges enten ved retterne i den medlemsstat, på hvis område medkontrahenten har bopæl, eller ved retten på det sted, hvor forbrugeren har bopæl.

2. Sager, som agtes rejst mod forbrugeren af forbrugeren medkontrahent, kan kun anlægges ved retterne i den medlemsstat, på hvis område forbrugeren har bopæl.

3. Denne artikel berører ikke retten til at fremsætte modkrav ved den ret, der behandler hovedkravet i overensstemmelse med denne afdeling.«

8 Samme forordnings artikel 17 bestemmer:

»Denne afdeling kan kun fraviges ved en aftale om værneting:

- 1) der er indgået, efter at tvisten er opstået, eller
- 2) der giver forbrugeren ret til at anlægge sag ved andre retter end dem, der er nævnt i denne afdeling, eller
- 3) der er indgået mellem en forbruger og hans medkontrahent, som på tidspunktet for forbrugeraftalens indgåelse havde deres bopæl eller sædvanlige opholdssted på samme medlemsstats område, og tillægger retterne i denne medlemsstat kompetence, medmindre en sådan aftale om værneting ikke er tilladt efter lovgivningen i den pågældende medlemsstat.«

Forordning (EU) nr. 1215/2012

- 9 Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1215/2012 af 12. december 2012 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (EUT 2012, L 351, s. 1), ophævede forordning nr. 44/2001. I henhold til artikel 66, stk. 1, i forordning nr. 1215/2012 finder denne forordning imidlertid kun anvendelse på retssager, som er anlagt på eller efter den 10. januar 2015.

Twisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

- 10 Maximilian Schrems har benyttet det sociale netværk Facebook siden 2008. I begyndelsen benyttede han udelukkende dette sociale netværk til private formål under et falsk navn. Han har siden 2010 benyttet en Facebook-konto alene med henblik på privat brug såsom til uploading af fotos, online posts og chat med omkring 250 venner. På Facebook skriver han sit navn med kyrilliske bogstaver for at forhindre enhver søgning på sit navn. Derudover har han siden 2011 også haft en Facebook-side, som han selv har registreret og oprettet med henblik på at oplyse internetbrugere om sin retssag mod Facebook Ireland, sine foredrag, sin deltagelse i paneldiskussioner og sin optræden i medierne samt opfordre til donationer og reklamere for sine bøger.
- 11 I august 2011 indgav Maximilian Schrems 23 klager mod Facebook Ireland til den irske databeskyttelsesmyndighed, idet en af disse klager gav anledning til en præjudiciel forelæggelse for Domstolen (dom af 6.10.2015, Schrems, C-362/14, EU:C:2015:650).
- 12 Maximilian Schrems udgav to bøger vedrørende sin fremfærd mod angivelige overtrædelser af databeskyttelsesretten, holdt foredrag, visse af dem mod vederlag, bl.a. hos kommercielle arrangører, og registrerede talrige websites såsom blogs, onlineunderskriftsindsamlinger og websites til crowdfunding til retssager mod sagsøgte i hovedsagen. Han dannede desuden en forening til håndhævelse af den grundlæggende ret til databeskyttelse, modtog forskellige udmærkelser og lod krav overdrage til sig fra mere end 25 000 personer fra hele verden med henblik på at gøre dem gældende i nærværende sag.
- 13 Den af Maximilian Schrems dannede forening, som har til formål at sikre databeskyttelse, er en non-profit-forening, hvis formål er håndhævelse af den grundlæggende ret til databeskyttelse, udførelse af det nødvendige ledsagende arbejde med hensyn til information og ved medierne og politisk oplysning. Den har til formål at yde økonomisk støtte til prøvesager af offentlig interesse mod virksomheder, som potentielt truer denne grundlæggende ret. Desuden skal nødvendige udgifter finansieres og donationer til dette formål indsamles, forvaltes og fordeles.
- 14 Maximilian Schrems gjorde i det væsentlige gældende, at sagsøgte havde gjort sig skyldig i adskillige overtrædelser af bestemmelser på databeskyttelsesområdet, og navnlig af Datenschutzgesetz 2000 (den østrigske lov af 2000 om databeskyttelse), Data protection Act 1988 (den irske lov fra 1988 om databeskyttelse), eller Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (EFT 1995, L 281, s. 31).
- 15 Maximilian Schrems nedlagde for Landesgericht für Zivilrechtssachen Wien (den regionale domstol, afdelingen for civile sager, i Wien, Østrig) omfattende påstande om for det første anerkendelse vedrørende sagsøgtes egenskab af tjenesteyder og om, at sagsøgte var bundet af anvisninger, samt om sagsøgte i hovedsagens egenskab af ordregiver, når behandlingen sker til egne formål, og om ugyldighed af aftaleklausuler vedrørende anvendelsesbetingelserne, for det andet forbud vedrørende anvendelse af sagsøgerens data til egne formål henholdsvis tredjemands formål, for det tredje

oplysning vedrørende anvendelse af sagsøgerens data og for det fjerde regnskabsaflæggelse og forpligtelse til en bestemt handling vedrørende tilpasning af aftalebetingelserne, skadeserstatning og uretmæssig berigelse.

- 16 Med henblik herpå gjorde han gældende, at grundlaget for disse påstande var såvel hans egne krav som tilsvarende krav, som syv andre af sagsøgte i hovedsagens aftaleparter, som ligeledes er forbrugere, og som har bopæl i Østrig, Tyskland eller Indien, havde overdraget til sagsøgeren med henblik på hans retssag mod Facebook Ireland.
- 17 Ifølge Maximilian Schrems havde den nævnte ret international kompetence på grundlag af forbrugerværnetinget i henhold til artikel 16, stk. 1, i forordning nr. 44/2001.
- 18 Facebook Ireland gjorde bl.a. en formalitetsindsigelse om manglende international kompetence gældende.
- 19 Landesgericht für Zivilrechtssachen Wien (den regionale domstol, afdelingen for civile sager, i Wien) antog ikke den af Maximilian Schrems anlagte sag til realitetsbehandling med den begrundelse, at da denne også anvendte Facebook erhvervsmæssigt, kunne han ikke påberåbe sig forbrugerværneting. Ifølge denne ret er overdragernes værneting personligt begrundet og overgår ikke til erhververen.
- 20 Maximilian Schrems iværksatte appel til prøvelse af kendelsen afsagt i første instans ved Oberlandesgericht Wien (den øverste regionale domstol i Wien, Østrig). Denne ret ændrede delvist denne kendelse. Retten tiltrådte anbringenderne vedrørende den kontrakt, som personligt var blevet indgået mellem sagsøgeren i hovedsagen og sagsøgte i hovedsagen. Derimod gav den ikke Maximilian Schrems medhold, for så vidt som søgsmålet vedrørte de overdragne krav, med den begrundelse, at forbrugerværnetinget er forbeholdt sagsøgeren i hovedsagen, som gør sine egne krav gældende. Maximilian Schrems kunne derfor ikke påberåbe sig den anden del af artikel 16, stk. 1, i forordning nr. 44/2001 i forbindelse med håndhævelsen af de krav, der er blevet overdraget. I øvrigt forkastede denne ret dog de af Facebook Ireland fremsatte formalitetsindsigelser.
- 21 Begge parter har iværksat revisionsappel til prøvelse af denne afgørelse for Oberster Gerichtshof (øverste domstol, Østrig).
- 22 Denne ret har anført, at hvis sagsøgeren i hovedsagen anses for »forbruger«, skal sagen anlægges i Wien. Det samme gælder for sagen om de krav, som vedrører forbrugere med bopæl i Wien. Det medfører ikke en væsentlig yderligere byrde for sagsøgte i hovedsagen, hvis denne i forbindelse med denne sag også skulle forsvare sig mod andre overdragne krav.
- 23 Den forelæggende ret er imidlertid af den opfattelse, at det, henset til Domstolens praksis, er umuligt med den fornødne sikkerhed at besvare spørgsmålet om, hvorvidt en forbruger, som får overdraget andre forbrugeres krav med henblik på en kollektiv håndhævelse, kan påberåbe sig forbrugerværnetinget.
- 24 Under disse omstændigheder har Oberster Gerichtshof (øverste domstol) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:
  - »1) Skal artikel 15 i [forordning nr. 44/2001] fortolkes således, at en »forbruger« som omhandlet i denne bestemmelse mister denne egenskab, hvis han efter længere tids benyttelse af en privat Facebook-konto i forbindelse med håndhævelsen af sine krav udgiver bøger, holder foredrag til dels mod vederlag, driver websites, indsamler donationer til håndhævelse af kravene og lader talrige forbrugere overdrage deres krav til ham mod tilsagn om, at de vil få del i et eventuelt positivt resultat af søgsmål efter fradrag af sagsomkostninger?

- 2) Skal artikel 16 i forordning nr. 44/2001 fortolkes således, at en forbruger i en medlemsstat samtidig med sine egne krav som følge af en forbrugertransaktion ved sagsøgerens værneting også kan gøre andre forbrugeres lignende krav gældende, når disse forbrugere har bopæl i
- [a]] samme medlemsstat
  - [b]] en anden medlemsstat eller
  - [c]] et tredjeland[,]

og kravene i medfør af disse forbrugertransaktioner med samme sagsøgte og i samme retlige sammenhæng er blevet overdraget til ham, og overdragelsen ikke er led i sagsøgerens erhvervsmæssige eller professionelle virke, men tjener til fælles håndhævelse af kravene?»

Om de præjudicielle spørgsmål

Det første spørgsmål

- 25 Med sit første spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 15 i forordning nr. 44/2001 skal fortolkes således, at en person, som benytter en privat Facebook-konto, ikke mister egenskaben af »forbruger« som omhandlet i denne artikel, når vedkommende offentliggør bøger, holder foredrag, driver websteder, indsamler donationer og lader sig overdrage kravene for talrige forbrugere med henblik på at gøre disse gældende for domstolene.
- 26 Det skal indledningsvis bemærkes, at for så vidt som forordning nr. 44/2001 har erstattet konventionen af 27. september 1968 om retternes kompetence og om fuldbyrdelse af retsafgørelser i borgerlige sager, herunder handelssager (EFT 1972, L 299, s. 32), som ændret ved efterfølgende konventioner om nye medlemsstaters tiltrædelse af denne konvention, gælder den af Domstolen anlagte fortolkning af denne konvention desuden også for forordningens bestemmelser, når disse instrumenter kan sidestilles med hinanden (dom af 28.1.2015, Kolassa, C-375/13, EU:C:2015:37, præmis 21 og den deri nævnte retspraksis), hvilket er tilfældet i nærværende sag.
- 27 Således som forordning nr. 44/2001 er opbygget, gælder der et almindeligt princip om, at kompetencen tilkommer retterne i den medlemsstat, på hvis område sagsøgte har bopæl, således som det følger af forordningens artikel 2, stk. 1. Det er kun i kraft af en fravigelse af dette princip, at denne bestemmelse fastlægger de udtømmende opregnede tilfælde, hvor en person kan eller skal sagsøges ved en ret i en anden medlemsstat. Kompetencereglerne, der fraviger dette almindelige princip, skal derfor fortolkes snævert og kan ikke føre til en fortolkning, der rækker ud over de tilfælde, som forordningen har for øje (jf. i denne retning dom af 20.1.2005, Gruber, C-464/01, EU:C:2005:32, præmis 32).
- 28 Selv om de begreber, der anvendes i forordning nr. 44/2001 – navnlig i forordningens artikel 15, stk. 1 – skal fortolkes selvstændigt, først og fremmest ud fra forordningens opbygning og formål, for at sikre forordningens ensartede anvendelse i alle medlemsstaterne (dom af 28.1.2015, Kolassa, C-375/13, EU:C:2015:37, præmis 22 og den deri nævnte retspraksis), skal der for at sikre såvel respekten for de mål, som EU-lovgiver forfølger på området for forbrugeraftaler, som sammenhængen i EU-retten også tages hensyn til begrebet »forbruger« indeholdt i andre EU-retlige bestemmelser (dom af 5.12.2013, Vapenik, C-508/12, EU:C:2013:790, præmis 25).
- 29 Domstolen har i denne henseende præciseret, at begrebet »forbruger« som omhandlet i artikel 15 og 16 i forordning nr. 44/2001 skal fortolkes snævert under henvisning til den pågældende persons status i relation til en bestemt kontrakt, sammenholdt med dennes karakter og formål, og ikke til personens subjektive forhold, og at en og samme person kan anses for forbruger i relation til visse

transaktioner og for erhvervsdrivende i relation til andre (jf. i denne retning dom af 3.7.1997, Benincasa, C-269/95, EU:C:1997:337, præmis 16, og af 20.1.2005, Gruber, C-464/01, EU:C:2005:32, præmis 36).

- 30 Domstolen har på baggrund heraf fastslået, at alene kontrakter, der er indgået uden for og uafhængigt af nogen erhvervmæssig virksomhed eller formål alene med henblik på at opfylde en persons private, personlige forbrug, er omfattet af nævnte forordnings særlige ordning, der skal sikre forbrugeren beskyttelse som den forudsætningsvis økonomisk svagere part, mens denne særlige beskyttelse imidlertid savner begrundelse i forbindelse med kontrakter, der har et erhvervmæssigt formål (jf. i denne retning dom af 20.1.2005, Gruber, C-464/01, EU:C:2005:32, præmis 36).
- 31 Det følger heraf, at de specielle kompetenceregler i artikel 15-17 i forordning nr. 44/2001 i princippet kun finder anvendelse for det tilfælde, at formålet med kontrakten, der er indgået mellem parterne, ikke er erhvervmæssig brug af den pågældende vare eller tjenesteydelse (jf. i denne retning dom af 20.1.2005, Gruber, C-464/01, EU:C:2005:32, præmis 37).
- 32 Hvad nærmere bestemt angår en person, der indgår en kontrakt med henblik på brug, der delvis vedrører hans erhvervmæssige virksomhed, og som derfor kun delvis ligger uden for denne virksomhed, har Domstolen fastslået, at en sådan person alene kan være omfattet af de nævnte bestemmelser, såfremt nævnte kontrakts forbindelse med den pågældendes erhvervmæssige virksomhed er så svag, at den må anses for marginal, og derfor kun spiller en ubetydelig rolle i forbindelse med den transaktion, som kontrakten samlet set vedrører (jf. i denne retning dom af 20.1.2005, Gruber, C-464/01, EU:C:2005:32, præmis 39).
- 33 Det er i lyset af disse principper, at det skal undersøges, om en person, som benytter en Facebook-konto, ikke mister egenskaben af »forbruger« som omhandlet i artikel 15 i forordning nr. 44/2001 under omstændigheder som de i hovedsagen omhandlede.
- 34 Det fremgår herved bl.a. af forelæggelsesafgørelsen, at Maximilian Schrems fra 2008 til 2010 først og fremmest benyttede en Facebook-konto, som han havde åbnet udelukkende til private formål, og at han, fra 2011, også har benyttet en Facebook-side.
- 35 Ifølge sagsøgeren i hovedsagen findes der to forskellige kontrakter, nemlig en for Facebook-siden og en anden for Facebook-kontoen. Ifølge Facebook Ireland er Facebook-kontoen og Facebook-siden derimod omfattet af et og samme kontraktforhold.
- 36 Selv om det tilkommer den forelæggende ret at afgøre, om Maximilian Schrems og Facebook Ireland reelt er bundet af en eller flere kontrakter, og drage konsekvenserne heraf for så vidt angår egenskaben af »forbruger«, skal det præciseres, at selv en kontraktmæssig forbindelse mellem Facebook-kontoen og Facebook-siden ikke berører bedømmelsen af den nævnte egenskab i lyset af de principper, som fremgår af nærværende doms præmis 29-32.
- 37 I forbindelse med denne bedømmelse skal der i overensstemmelse med kravet anført i nærværende doms præmis 29 om en snæver fortolkning af begrebet »forbruger« som omhandlet i artikel 15 i forordning nr. 44/2001 bl.a. hvad angår tjenester i form af et digitalt socialt netværk, som kan anvendes over en længere periode, bl.a. tages hensyn til den senere udvikling i brugen af disse tjenester.
- 38 Denne fortolkning indebærer navnlig, at en sagsøger, som benytter sådanne tjenester, kun kan påberåbe sig egenskaben af forbruger, hvis den hovedsageligt ikke-erhvervmæssige brug af disse tjenester, med hensyn til hvilke vedkommende oprindeligt har indgået en kontrakt, ikke efterfølgende er blevet hovedsageligt erhvervmæssig.

- 39 Derimod forholder det sig således, at eftersom begrebet »forbruger« defineres i modsætning til begrebet »erhvervsdrivende« (jf. i denne retning dom af 3.7.1997, Benincasa, C-269/95, EU:C:1997:337, præmis 16, og af 20.1.2005, Gruber, C-464/01, EU:C:2005:32, præmis 36) og er uafhængigt af den viden, som den pågældende person kan have, eller de oplysninger, som denne person reelt råder over (dom af 3.9.2015, Costea, C-110/14, EU:C:2015:538, præmis 21), giver hverken den ekspertise, som denne person kan erhverve på det område, som de nævnte tjenester henhører under, eller dennes engagement med henblik på at repræsentere rettighederne og interesserne for brugere af disse tjenester den pågældende egenskab af »forbruger« som omhandlet i forordning nr. 44/2001.
- 40 En fortolkning af begrebet »forbruger«, som udelukker sådanne former for virksomhed, ville forhindre et effektivt forsvar af de rettigheder, som forbrugere har i forhold til de erhvervsdrivende, som de har indgået kontrakter med, herunder rettigheder vedrørende beskyttelse af deres personoplysninger. En sådan fortolkning udgør en tilsidesættelse af formålet, som fremgår af artikel 169, stk. 1, TEUF, om at fremme deres ret til at organisere sig for at beskytte deres interesser.
- 41 På baggrund af samtlige disse betragtninger skal det første forelagte spørgsmål besvares med, at artikel 15 i forordning nr. 44/2001 skal fortolkes således, at en person, som benytter en privat Facebook-konto, ikke mister egenskaben af »forbruger« som omhandlet i denne artikel, når vedkommende offentliggør bøger, holder foredrag, driver websteder, indsamler donationer og lader sig overdrage kravene for talrige forbrugere med henblik på at gøre disse gældende for domstolene.

Det andet spørgsmål

- 42 Med sit andet spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 16, stk. 1, i forordning nr. 44/2001 skal fortolkes således, at den ikke finder anvendelse på et søgsmål anlagt af en forbruger, når der under dette søgsmål for retten på det sted, hvor forbrugeren har bopæl, ikke blot gøres forbrugers egne krav gældende, men også krav overdraget af andre forbrugere med bopæl i samme medlemsstat, i andre medlemsstater eller i tredjelande.
- 43 I denne forbindelse bemærkes indledningsvis, at kompetencereglerne i afdeling 4 i kapitel II i forordning nr. 44/2001 udgør en undtagelse fra såvel hovedreglen om kompetence, der fremgår af forordningens artikel 2, stk. 1, hvorefter kompetencen lægges hos retterne i den medlemsstat, på hvis område sagsøgte har bopæl, som den specielle kompetenceregulering, der fremgår af samme forordnings artikel 5, nr. 1), hvorefter den kompetente ret i sager om kontraktforhold er retten på det sted, hvor den forpligtelse, der ligger til grund for sagen, er opfyldt eller skal opfyldes. Disse regler skal derfor nødvendigvis undergives en streng fortolkning (jf. dom af 28.1.2015, Kolassa, C-375/13, EU:C:2015:37, præmis 28 og den deri nævnte retspraksis).
- 44 Dernæst har Domstolen allerede fastslået, at eftersom de særlige regler, der er indført ved artikel 15 ff. i forordning nr. 44/2001, er begrundet i et ønske om at beskytte forbrugeren som den part i kontrakten, der må antages at være økonomisk set svagere og retligt set mindre erfaren end medkontrahenten, beskyttes forbrugeren kun, for så vidt som han personligt er sagsøger eller sagsøgt i en sag. En sagsøger, som ikke selv er part i den pågældende forbrugeraftale, er derfor ikke omfattet af forbrugerværnet (jf. i denne retning dom af 19.1.1993, Shearson Lehman Hutton, C-89/91, EU:C:1993:15, præmis 18, 23 og 24). Disse betragtninger bør også gælde i forhold til en forbruger, som har fået overdraget krav fra andre forbrugere.
- 45 De kompetenceregler, der er fastsat vedrørende forbrugeraftaler i forordningens artikel 16, stk. 1, finder således i henhold til ordlyden af denne bestemmelse alene anvendelse på sager, som en forbruger agter at rejse mod sin medkontrahent, hvilket nødvendigvis indebærer, at der er indgået en aftale mellem forbrugeren og den pågældende erhvervsdrivende (dom af 28.1.2015, Kolassa, C-375/13, EU:C:2015:37, præmis 32).

- 46 Betingelsen om, at der skal foreligge en aftale mellem forbrugeren og den pågældende erhvervsdrivende, tjener i øvrigt til at sikre forudsigelighed i tildelingen af kompetence, hvilket er et af formålene med forordning nr. 44/2001, således som det fremgår af 11. betragtning hertil.
- 47 I modsætning til, hvad Maximilian Schrems samt den tyske og den østrigske regering har gjort gældende i nærværende sag, kan den omstændighed, at den forbruger, som har fået overdraget et krav, under alle omstændigheder på grundlag af de krav, som vedkommende personligt kan udlede af en kontrakt indgået med sagsøgte, og som svarer til de krav, som den pågældende er blevet overdraget, kan anlægge en sag for retten på det sted, hvor den pågældende har sin bopæl, endelig ikke bevirke, at disse krav også henhører under denne rets kompetence.
- 48 Som Domstolen har præciseret i en anden sammenhæng, kan en overdragelse af krav således ikke i sig selv have betydning for fastlæggelsen af den kompetente ret (dom af 18.7.2013, ÖFAB, C-147/12, EU:C:2013:490, præmis 58, og af 21.5.2015, CDC Hydrogen Peroxide, C-352/13, EU:C:2015:335, præmis 35). Heraf følger, at andre retter end dem, der udtrykkeligt er omhandlet i forordning nr. 44/2001, ikke kan anses for at have kompetence i kraft af en koncentration af flere krav hos en enkelt sagsøger. Som generaladvokaten nærmere bestemt har anført i punkt 98 i forslaget til afgørelse, kan en overdragelse som den i hovedsagen omhandlede ikke danne grundlag for et nyt særligt værning for den forbruger, som kravene er blevet overdraget til.
- 49 Henset til samtlige foregående betragtninger skal det andet forelagte spørgsmål besvares med, at artikel 16, stk. 1, i forordning nr. 44/2001 skal fortolkes således, at den ikke finder anvendelse på et søgsmål anlagt af en forbruger, når der under dette søgsmål for retten på det sted, hvor forbrugeren har bopæl, ikke blot gøres forbrugeren egne krav gældende, men også krav overdraget af andre forbrugere med bopæl i samme medlemsstat, i andre medlemsstater eller i tredjelande.

Sagsomkostninger

- 50 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Tredje Afdeling) for ret:

- 1) **Artikel 15 i Rådets forordning (EF) nr. 44/2001 af 22. december 2000 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område skal fortolkes således, at en person, som benytter en privat Facebook-konto, ikke mister egenskaben af »forbruger« som omhandlet i denne artikel, når vedkommende offentliggør bøger, holder foredrag, driver websteder, indsamler donationer og lader sig overdrage kravene for talrige forbrugere med henblik på at gøre disse gældende for domstolene.**
- 2) **Artikel 16, stk. 1, i forordning nr. 44/2001 skal fortolkes således, at den ikke finder anvendelse på et søgsmål anlagt af en forbruger, når der under dette søgsmål for retten på det sted, hvor forbrugeren har bopæl, ikke blot gøres forbrugeren egne krav gældende, men også krav overdraget af andre forbrugere med bopæl i samme medlemsstat, i andre medlemsstater eller i tredjelande.**

Underskrifter